

ЛІТЕРАТУРА

1. Гарнійчук В. Сутність і структура патріотизму старших підлітків [Текст] / В. Гарнійчук // Управління освітою (Шкіл. світ). 2009. № 20. С. 22-23.
2. Захаренко С., Коваленко, О. Формування громадянина - патріота у педагогічній системі О.А.Захаренка / С. Захаренко, О. Коваленко // Рідна школа. 2013. № 6. С. 36–40.
3. Концепція загальнодержавної цільової соціальної програми патріотичного виховання громадян на 2013–2017 роки: Затвердж. колегією Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (протокол № 6/1-21 від 30.05.2012) [Електронний ресурс] // Режим доступу: [http:// www.osvita.org.ua](http://www.osvita.org.ua). Назва з екрану. Мова укр. (дата звернення: 21.09.2014).
4. Система патріотичного виховання дітей та учнівської молоді в умовах модернізаційних суспільних змін : навчально-методичний посібник / Авт. кол.: І. Д. Бех, К. О. Журба, В. А. Киричок та ін. К. : Пед. думка, 2011. 240 с.

Квятковська А.О.,
аспірантка УМО НАПН України, викладач вищої категорії
«Київського фахового коледжу зв'язку»,
м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ІНДИВІДУАЛІЗОВАНОГО ТА АДАПТОВАНОГО НАВЧАННЯ ФАХОВИХ МОЛОДШИХ БАКАЛАВРІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЇ ТА РАДІОТЕХНІКА»

Анотація. Стаття присвячена особливостям індивідуалізованого та адаптованого навчання фахових молодших бакалаврів за спеціальністю «Телекомунікації та радіотехніка».

Abstract. The article is devoted to the features of individualized and adapted training of professional junior bachelors majoring in «Telecommunications and radio engineering».

Основним завданням сьогодення закладів передвищої освіти в умовах війни, розв'язаної Російською Федерацією, є забезпечення доступу до освітнього процесу для всіх його учасників – і студентів, і викладачів. Це переважно дистанційний або змішаний формат навчання з використанням засобів Інтернету, систем керування навчанням, систем адаптивного навчання, індивідуалізованого навчання, масових відкритих онлайн курсів тощо.

Навчання студентів спрямоване на опанування та застосування ними спеціальних алгоритмів, прийомів і методів спільного вирішення поставлених завдань, планування стратегії дій для розв'язку поставлених задач, будь то семінарські чи практичні заняття. У педагогічній літературі України проблема особистісно орієнтованого навчання є предметом жвавого обговорення. Автор погоджується з узагальнюючою роботою С. Подмазіна [3], який визначає, що «особистісно орієнтована освіта визначається через характер соціальних зв'язків між її суб'єктами та створення умов для становлення особливого стану особистості, в якому вона виявляється й розвивається як особистість відкрита, вільна, креативна».

Проблема індивідуалізації навчального процесу цікавила і сьогодні цікавить багатьох учених і практиків. Проте кожен з дослідників трактував її по-своєму. Зважаючи на це, викладемо свої міркування щодо розкриття змісту таких понять, як індивідуалізація, індивідуальний підхід, особистісний підхід, індивідуалізація навчання.

Погоджуємось з трактуванням Тамаркіної О., що "індивідуалізація навчання" - це організація процесу навчання, в ході якої враховуються індивідуальні особливості учнів у всіх його формах і методах. Під індивідуальним підходом розуміють цілеспрямовану діяльність учителя з навчання і виховання кожної дитини в умовах класно-урочної системи навчання. Для досягнення індивідуального підходу до учнів використовується індивідуалізація та диференціація навчальної діяльності. Якщо індивідуалізація навчання спрямована на врахування специфічних індивідуальних особливостей кожного учня всередині групи, класу, то диференціація передбачає врахування й подібних типових особливостей груп учнів [4].

Врахування особистих інтересів, запитів і можливостей студентів, адаптація освітнього середовища до них належать до тих чинників, що допомагають закладам вищої освіти дотримуватися стандартів якості в ситуації війни [2], що аналогічно можна сказати і до закладів передвищої освіти.

Проблема модернізації, індивідуалізації професійної освіти та особистісно-орієнтованого підходу відображена в роботах багатьох вітчизняних та зарубіжних авторів. Але, незважаючи на це, на сьогоднішній день проблема індивідуалізованого, адаптованого навчання у галузі фахової підготовки студентів коледжів за спеціальністю «Телекомунікації та радіотехніка» не є вивченою та дослідженою.

У Київському фаховому коледжі зв'язку освітній процес організовано на сьогодні, саме за технологією змішаного навчання, що передбачає індивідуальний та адаптований підхід для всіх учасників процесу. Адже багато студентів, через війну виїхали за кордон, деякі навчаються лише дистанційно. І частина в змішаному форматі. Навчальний процес у фахових закладах передвищої освіти повинен організовуватися з урахуванням таких якостей, що дасть можливість забезпечити високий рівень пізнавальної активності студентів, досягти намічених результатів у навчанні. Викладачі повинні створити оптимальні умови для розкриття можливостей

особистості студента, зокрема шляхом довірливих стосунків між самими студентами та викладачем, що мобілізує їх творчий потенціал, формує впевненість у своїх силах і, таким чином, зумовить процес інтенсивного засвоєння матеріалу, викличе стійкий інтерес до вивчення навчальної дисципліни. Студенти, працюючи індивідуально, за допомогою сучасних цифрових платформ, постійно зустрічатимуться з інформацією, яка має безпосереднє відношення до їх майбутньої спеціальності. Тому необхідно усвідомлювати, що саме мотивація та міцний стимул до виконання поставлених завдань є основним завданням викладача. Але дуже важливим є і характер самого завдання. Коли студенти впевнені, що виконують не просто звичайну навчальну роботу, а таку, якою вони будуть займатися в майбутньому, від якості виконання якої залежатиме рівень їх кваліфікації, професіоналізм, – підвищуватиметься їх зацікавленість, мотивація, відзначатиметься більш серйозне й відповідальне ставлення до самостійного навчання. Ні вибір вправ, ні засобів і форм не забезпечить успіху, якщо не буде враховано, у яких стимулюючих формах педагогічного спілкування будуть викладатися студентам знання і як буде організований процес вироблення умінь і навичок. Провідним принципом розвитку індивідуальності вважається принцип індивідуального підходу, сутність якого полягає у врахуванні та вивченні індивідуальних відмінностей студентів [4]. За визначенням дослідниць Є. Смирнкової-Трибульської, Н. Морзе та Л. Варченко-Троценко [1] метою адаптивного навчання є:

– забезпечення відповідних ресурсів знань – необхідно зосередитись на проблемах, актуальних для учасників освітнього процесу/курсу, та здійснювати на цій основі перегляд і коригування навчального планування;

– запобігання втомі від навчального матеріалу – потрібно надавати учасникам новий, цікавий, не вивчений раніше зміст;

– повна персоналізація процесу навчання

Особистісно-орієнтований, індивідуалізований та адаптивний підхід до навчання повинен стати основним у професійній підготовці майбутніх фахових молодших бакалаврів за спеціальністю «Телекомунікації та Радіотехніка», адже він пов'язаний із формуванням його особистісних і професійних якостей, передбачає створення активного освітньо-виховного середовища для формування фахівця. Творчий підхід, самоактуалізація, індивідуалізація є базовими складовими успішного навчання студентів в умовах змішаної форми.

ЛІТЕРАТУРА

1. Smyrnova-Trybulska E., Morze N., Varchenko-Trotsenko L. Adaptive learning in university students' opinions: Cross-border research. *Education and Information Technologies*. 2022. Vol. 27. P. 6787–6818. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10639-021-10830-7>

2. Осадча К., Осадчий В, Спірін О, та ін. Тематика персоналізованого та адаптованого навчання у змісті професійної підготовки бакалаврів та магістрів професійної освіти. *Інноваційна педагогіка*, 2022, DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2022/50.2.39>

3. Подмазін С. Особистісно орієнтована освіта. Соціально-філософський аналіз : автореф. дис. д-р філософ. наук / С. І. Подмазін; Дніпропетр. нац. ун-т. –Д., 2006.

4. Тамаркіна О. Індивідуалізація навчання як одна з важливих умов розвитку особистості студента URL: <http://repo.snau.edu.ua/bitstream/123456789/7104/1/%D0%86%D0%BD%D0%B4%D0%D0%B0.pdf>

Кіт Г.Г.,

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової освіти факультету дошкільної і початкової освіти імені Валентини Волошиної

Вінницького державного педагогічного університету

імені Михайла Коцюбинського,

м. Вінниця, Україна

АКТИВІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ В КОНТЕКСТІ ОСВІТНІХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Анотація. У статті наголошується, що в часи освітніх трансформацій безперервний професійний саморозвиток є пріоритетним напрямом становлення педагога. Визначено сутність поняття «професійний саморозвиток» вчителя, його зв'язок з поняттям особистісного саморозвитку. Показано залежність професійного саморозвитку педагога від самоактуалізації його особистості.

Abstract. The article notes that in times of educational transformations, continuous professional self-development is a priority direction in the formation of a teacher. The essence of the «professional self-development» concept of teacher, his connection with the concept of personal self-development is determined. The dependence of the professional self-development of the teacher on the self-actualization of his personality is shown.

Реформування освітньої системи в Україні, впровадження ідей Нової української школи потребує оновлення підходів до професійної діяльності вчителя, його особистісного становлення, що передбачає